

ESIDARASI

Esidarasin tireru, Isireliban bandun gari yirusen mi n tiewa ta fεerisi. Tire ten gari sun sōmōwa nge mε Yuu be ba raa yoru mwεera ba ka da Babiloniō ben gaba ka wurama yorun di Yerusalemuō. Beya ba wure ba Yinni Gusunōn sāaru seeya. N deema Babilonin sina boko Sirusiwa u wooda ye wε ba ka wurama Yerusalemuō ba Yinni Gusunōn sāa yeru seeya.

Yeniban biru sina boko Aatasesi u dera Yuu gabu ba maa gōsirama Babilonin di ba wurama Yerusalemuō. Esidarasiwa u sāa ben kparo. Esidarasi wi, u Yinni Gusunōn woodan yēru mō. U dera ba gāa dabinu sōnwa sāarun swaa sōō ka ben wāasinaa sōō.

Tire ten kpunaa

1. Isireli be ba gbia ba wurama yorun di, wiru 1n di sere wiru 2.
2. Isireliba ba wure ba Yinni Gusunōn sāa yeru seeya, wiru 3n di sere wiru 6.
3. Esidarasi u gōsirama Yerusalemuō ka Yuu gabu, wiru 7n di sere wiru 10.

Sirusi u Yudaba wooda wε bu wura ben temō

¹ Sirusi Pεεsin sina bokon bandun wōō gbiikuu sōō, Yinni Gusunō u gōru doke u win gari yibia yi u raa gerua saa win sōmō Yeremin nōn di. Ma u doke Sirusin gōruō bu ka gari yini yore. Ma ba yi kpara win tem kpuro sōō. ² Yi nεε, ameniwa Sirusi Pεεsin sina boko u gerua. U nεε, Wōrukoo u man handunian bannu kpuro wε. Ma u man yiire n nùn

sāa yeru bania Yerusalemuᵋ Yudaban temᵋ. ³ Yen sᵋ, be ba sᵋa Isireliba kpuro bu doo Yerusalemuᵋ kpa bu Gusunᵋ ben Yinni sᵋa yeru bania mi, domi miya ba ra nᵋn yᵋkuru kue. Kpa u n ka bu wᵋa. ⁴ Bᵋn mi Isireli be ba tie ba wᵋa kpuro ba koo bu somiwa ka sii geesu ka wura ka yaa sabenu ka gᵋa nᵋn bukata ba ko n mᵋ ka sere maa kᵋᵋ ni ba koo wᵋ ka kᵋru sᵋa yee ten banan sᵋ.

⁵ Saa ye sᵋᵋra Yudaba ka Benyamᵋᵋban yenu yᵋrobu ka yᵋku kowobu ka Lefiba ba sᵋᵋru kua, be kpuro gesi, be Yinni Gusunᵋ u seeya bu ka da bu win sᵋa yeru bani Yerusalemuᵋ. ⁶ Bᵋn mi ba raa wᵋa, ma ba bu somi ka dendi yᵋa wuraginu ka sii geesuginu ka yaa sabenu ka gᵋa nᵋn bukata ba ko n mᵋ mᵋ ka gᵋa geenu kpuro gesi ka sere kᵋᵋ ni ba wᵋ ka kᵋru.

⁷ Ma sina boko Sirusi u bu Yinni Gusunᵋn sᵋa yerun dendi yᵋnu kpuro wesia ni Nebukanᵋsaa u raa gurama Yerusalemun di u ka da u yii win bᵋu dirᵋ. ⁸ Sirusi wi, u dera win arumani bero Miteredati u ye kpuro gurama ma u ye gara u Sesibasaa wᵋ wi u sᵋa Yudaban sina bii turo. ⁹ Ye u bu wesia mi, yera gbᵋᵋ wuraginu tᵋna ka gbᵋᵋ sii geesuginu nᵋrᵋbu (1.000) ka wobunu tᵋna tia sari ¹⁰ ka nᵋri wuragii tᵋna ka nᵋri sii geesugii nᵋᵋru ka wᵋkuru (410) ka sere dendi yᵋnu ganu nᵋrᵋbu (1.000). ¹¹ Dendi yᵋa ni kpuro ni ba kua ka wura ka sii geesu, yen geera kuawa nᵋrᵋbun suba nᵋᵋbu ka nᵋᵋru (5.400). Sesibasaa u ka ye kpuro da sanam mᵋ be, Isireli be ba yoru mwᵋᵋra ba wurᵋ Yerusalemuᵋ.

Yuu be ba wurama

Yerusalemuᵋ

2

¹ Isireli be Nεbukanεsa Babilonin sina boko u yoru mweera u ka da Babiloniε ben dabira wurama Yerusalemuε Yudaε ma ben baawure u da u sina win wuuε. ² Tεn be ba bu kpare ba ka wurama Yerusalemuε mi, bera Sorobabeli ka Yosue ka Nεemi ka Seraya ka Relaya ka Maadose ka Bilisani ka Misipaa ka Bigifai ka Rehumu ka Baana. Isireli be kpuron geeru wee bwese kεra ka bwese kεra.

³ Pareεsin bweseru sεε, ba sεawa tεmbu nεrεbun suba yiru ka wunεbu ka wata ka wεkura yiru (2.172).

⁴ Sefatian bweseru sεε, ba sεawa tεmbu gooba wunεbu ka wata ka wεkura yiru (372).

⁵ Arasin bweseru sεε, ba sεawa tεmbu nata ka wunεbu ka wata ka wεkura nεεbu (775).

⁶ Parati Mεabun bweseru sεε, ba sεawa tεmbu nεrεbun suba yiru ka nεnε ka wεkura yiru (2.812). Tεn be, ba sεawa Yoabu ka Yosuen sikadominu.

⁷ Elamun bweseru sεε, ba sεawa tεmbu nεrεbu ka goobu ka weeraakuru ka nne (1.254).

⁸ Satun bweseru sεε, ba sεawa tεmbu nεnε ka wunεbu ka weeru ka nεεbu (945).

⁹ Sakain bweseru sεε, ba sεawa tεmbu nata ka wunεbu ka wata (760).

¹⁰ Banin bweseru sεε, ba sεawa tεmbu nata ka weeru ka yiru (642).

¹¹ Bebain bweseru sεε, ba sεawa tεmbu nata ka yenda ita (623).

¹² Asigadin bweseru sεε, ba sεawa tεmbu nεrεbu ka goobu ka yenda yiru (1.222).

¹³ Adonikamun bweseru sεε, ba sεawa tεmbu nata ka wata ka nεεba tia (666).

- 14 Bigifain bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba yiru ka weeraakuru ka nɔɔba tia (2.056).
- 15 Adinin bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɛɛru ka weeraakuru ka nɛɛ (454).
- 16 Atɛɛn bweseru sɔɔ, be ba sãa Esekiasin yɛnugibu ba sãawa tɔmbu wunɔbu yiru sari.
- 17 Bɛsain bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu gooba wunɔbu ka yɛnda ita (323).
- 18 Yorɔn bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu wunɔbu ka wɔkura yiru (112).
- 19 Hasun bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu goobu ka yɛnda ita (223).
- 20 Gibaan bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu wɛnɛ ka wɔkura nɔɔbu.
- 21 Bɛtelehemugibu ba sãawa tɔmbu wunaa teeru ka ita (123).
- 22 Nɛtofagibu ba sãawa tɔmbu weeraakuru ka nɔɔba tia.
- 23 Anatɔtugibu ba sãawa tɔmbu wunaa teeru ka nɔɔba ita (128).
- 24 Asimafɛtigibu, ba sãawa tɔmbu weeru ka yiru.
- 25 Kiriati Arimugibu ka Kefiragibu ka Beerɔtugibu ba sãawa tɔmbu nata ka wunɔbu ka weeru ka ita (743).
- 26 Ramagibu ka Gebagibu ba sãawa tɔmbu nata ka yɛnda tia (621).
- 27 Mikimasigibu ba sãawa tɔmbu wunaa teeru ka yiru (122).
- 28 Bɛtɛligibu ka Ayigibu ba sãawa tɔmbu goobu ka yɛnda ita (223).
- 29 Nɛbogibu ba sãawa tɔmbu weeraakuru ka yiru.
- 30 Magibisigibu ba sãawa tɔmbu wunaa weeru ka wɔkura nɔɔbu ka tia (156).

³¹ Elamu goon bweseru sɔɔ maa, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbu ka goobu ka weeraakuru ka nne (1.254).

³² Harimun bibun bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu gooba wunɔbu ka yendu (320).

³³ Lodugibu ka Hadidigibu ka Onɔɔgibu ba sãawa tɔmbu nata ka wunaa teeru ka nɔɔbu (725).

³⁴ Yerikogibu ba sãawa tɔmbu gooba wunɔbu ka weeru ka nɔɔbu (345).

³⁵ Senaagibu ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba ita ka nata ka tɛna (3.630).

³⁶ Yaku kowobu Lefiban bweseru sɔɔ be ba sãa Yedayan bibu be ba sãa Yosuen yɛnugibu, ba sãawa tɔmbu nene ka wunaa wata ka wɔkura ita (973).

³⁷ Imerin bibu ba sãawa tɔmbu nɔrɔbu ka weeraakuru ka yiru (1.052).

³⁸ Pasurin bibu ba sãawa tɔmbu nɔrɔbu ka goobu ka weeru ka nɔɔba yiru (1.247).

³⁹ Harimun bibu ba sãawa tɔmbu nɔrɔbu ka wɔkura nɔɔbu ka yiru (1.017).

⁴⁰ Lefiba sɔɔ, be ba sãa Yosue ka Kadimieli, Hodafian sikadominu, ba sãawa tɔmbu wata ka wɔkura nne (74).

⁴¹ Lefi be sɔɔ, be ba sãa wom kowobu Asafun sikadominu ba sãawa tɔmbu wunaa teeru ka nɔɔba ita (128).

⁴² Lefi be sɔɔ, be ba ra sãa yerun kɔnnɔsu kɔsu, bera Salumun debuminu ka Ateɛ ka Talumɔɔ ka Akubu ka Hatita ka Sobai. Be kpuro ba sãawa tɔmbu wunaa teeru ka wɔkura nɔɔbu ka nne (139).

⁴³ Be ba wãa Netinin bweseru sɔɔ, ben sikadobara Sisa, ka Hasufa ka Tabaɔtu ⁴⁴ ka Kerɔsi ka Siasa ka Padoni ⁴⁵ ka Lebana ka Hagaba ka Akubu ⁴⁶ ka Hagabu ka Samulai ka Hananu ⁴⁷ ka Gideli ka Gasara ka Reaya ⁴⁸ ka Resini ka Nekoda ka

Gasamu ⁴⁹ ka Usa ka Paseaki ka Besai ⁵⁰ ka Asina ka Mehunimu ka Nefusimu ⁵¹ ka Bakibuki ka Hakufa ka Haahuru ⁵² ka Basilutu ka Mēhida ka Haasa ⁵³ ka Baakōsi ka Siserā ka Tamaa ⁵⁴ ka Nētisa ka Hatifa.

⁵⁵ Be ba sāa Salomōon sām kowobun bibun sikadoba, bera Sotai ka Sofereti ka Peruda ⁵⁶ ka Yaala ka Daakoni ka Gideli ⁵⁷ ka Sefatia ka Hatili ka Pokereti Hatisebaimu ka Ami.

⁵⁸ Salomōon sām kowo ben bibu ka Nētini be, be kpuro ba sāawa tambu gooba wunōbu ka wene ka wākura yiru (392).

⁵⁹⁻⁶⁰ Tambu nata ka weeraakuru ka yiru (652) be ba sāa Delaya ka Tobiya ka Nēkodan bweseru ba wurama Teli Melan di ka Teli Asan di ka Kerubu Adanin di ka Imerin di ba n kpīa ba ben bweserun tōka wunane bu ka sōasi ma ben tii ba sāawa Isireliba.

⁶¹⁻⁶² Yāku kowobu sō, gaba ben bweserun tōka kasu ba bia, ma ba bu yara yāku sāmburun di. Bera, Habayan bweseru ka Hakōtugiru ka Baasilaigiru. Ba bwese te soka Baasilai yēn sō ben sikado u Baasilai Galadigiin bii wōndia sua kurō. ⁶³ Ma tem men kparo u nē, ma n kun mā yāku kowo goo u kpīa u bikiaru kua ka urimu ka tumimu, ben goo kun yāku dīanu dimō.

⁶⁴ Tōn be kpuro ba sāawa tambu nōrōbun suba weeru ka yiru ka gooba wunōbu ka wata (42.360).

⁶⁵ Ben sām kowobun geeru ta sāawa nōrōbun suba nōōba yiru ka gooba wunōbu ka tena ka nōōba yiru (7.337). Be sō, wom kowoba sāawa goobu (200) tōn durōbu ka tōn kurōbu. ⁶⁶ Ba dumi mōwa nata ka wunaa teeru ka wākura nōōbu ka tia (736) ka birakōsu goobu ka weeru ka nōōbu (245) ⁶⁷ ka maa yooyoosu nēeru ka tena ka nōōbu (435) ka ketekunu

nərəbun suba nəəba tia ka nata ka wunaa teeru (6.720).

⁶⁸ Ye Isireliba ba tura Yerusalemuə, yera ye nu yērobu gabu ba ka Yinni Gusunə kēru naawa bu ka win s̄aa yeru bani mi ta raa w̄aa. ⁶⁹ Baawure u win kēru wēwa nge mε win m̄ora nε s̄aa yee ten s̄amburun s̄ō. Kēε ni kpuro nu kua wuran gobi nərəbun suba wata ka tia (61.000) ka sii geesun kilo nərəbun suba yiru ka n̄era wunəbu (2.500) ka ȳaku kowon takoba wunəbu (100).

⁷⁰ Ȳaku kowobu ka Lefiba ka Isireli be ba tie ka wom kowobu ka be ba ra k̄ann̄osu k̄osu ka N̄etiniba, be kpuro ba sinawa ben wusə mi ba raa w̄aa, Isireliba kpuro gesi.

Yosue ka Sorobabeli

ba Yinni Gusunən s̄aaru seeya

3

¹ Sanam mε w̄ōn suru nəəba yiruse ya tunuma, yera Isireli be ba w̄aa ben wusə ba nəə tia kua ba menna Yerusalemuə. ² Ȳaku kowo Yosue, Yosadakin bii ka win ȳaku kowosibu ka Sorobabeli, Sealitielin bii ka win m̄ero bisibu ba Yinni Gusunən ȳaku yeru bana seewa bu ka ȳaku d̄ō mwaararuginu ko mi nge mε ba yorua Gusunən woodan t̄ireru s̄ō te win s̄əm kowo M̄awisi u yorua. ³ Ma ba ȳaku yee te bana yellugirun kp̄εkp̄εku w̄oll̄o baa mε ba t̄ən be ba deema min b̄erum m̄ə. Ma ba ra Yinni Gusunə ȳaku d̄ō mwaararuginu kue mi, bururu ka yoka. ⁴ Yen biru, ba Kunun t̄ōo bakaru kua nge mε woodan t̄irera gerua. T̄ōo baatere, ba ra ȳaku d̄ō mwaararuginu kowa nge mε wooda ye, ya nin geeru yi. ⁵ Saa yen

dɔma ten diya ba ra tɔɔ baateren yākuunu ko ka surun tɔɔ gbiikiruginu ka tɔɔ baka ni nu tieginu ka sere kɛɛ ni ba ra ka Yinni Gusunɔ naawɛ. ⁶ Nge meya saa suru nɔɔba yirusen tɔɔ gbiikirun di, ba Yinni Gusunɔ yāku dɔɔ mwaararuginu kuamme baa mɛ ba ñ gina sãa yee ten kpɛɛkpɛɛku swīi.

⁷ Amen biru, ba sɔm kowobu gobi wɛ bu ka kpenu dāku kpa bu ka dāa bīinu bɔɔri. Yen biru ba maa Sidonigibu ka Tirigibu dīanu kã ka gum ka tam kpa bu wa bu ka bu dāa ye ba mɔ sɛduruba naawa ka goo nimkuu sere Yafoɔ. Sirusiwa u yen wooda wɛ. ⁸ Ye Isireliba ba wurama Yerusalemuɔ, yen wɔɔ yirusen suru yiruse sɔɔra Sorobabeli, Sealitielin bii ka Yosue, Yosadakin bii ka ben yāku kowosibu ka Lefiba ka sere be ba wurama yorun di, be kpuro ba sɔmburu wari. Yera ba Lefi be ba wɔɔ yendu mɔ ka be ba mɛ kere yiire bu sãa yee ten banan sɔmburu kpara. ⁹ Ma Yosue ka win bibu ka win wɔnɔbu ka Kadimieli ka win bibu be ba sãa Yudaba, be kpuro ba sɔru kua bu ka sãa yee ten sɔmburu kpara. Be ba sãa Henadadin bweseru ba maa bu somi.

¹⁰ Sanam mɛ ba sãa yee ten kpɛɛkpɛɛku swīimɔ, ba dera yāku kowobu ba ben sãa yānu doke ba na ba yɔra mi, ba kɔbi neni. Ma Lefi be ba sãa Asafun bibu ba maa ben sɛkatii neni. Be kpuro ba Yinni Gusunɔ sãamɔ nge mɛ Dafidi Isireliban sina boko u yiire. ¹¹ Ba womu geni kɔɔnamɔ ba ka Yinni Gusunɔ bɛɛɛ wɛɛmɔ ba mɔ, Yinni Gusunɔ u sãawa tɔn geo. Win kīru Isireliban sã ta ñ kpeemɔ. Ma tɔn be kpuro ba Gusunɔ bɛɛɛ wɛɛmɔ ba kuuki mɔ yèn sɔ ba win sãa yerun kpɛɛkpɛɛku swīimɔ.

¹² Adama yāku kowo dabiru ka Lefi be ba tien dabiru ka yenu yɛrobu gabu be ba bukure ba sãa

yee ten yellu yē, ba sumə ka dam sanam me ba kpaarun kpεεkpεεku swĩimə. Gaba maa nuku doo bakabun kuuki m̀¹³ sere ba ñ kpε bu nuku dobun kuuki ka swĩi wunana. Domi be kpuro ba kuuki m̀wa ka dam ma yi nəəramə n toma.

*Yiberεba ba Yinni Gusunən
sāa yerun bana yōrasia*

4

¹ Yudaba ka Benyamεεban yiberεba ba nua ma be ba raa yoru mwεera ba wurama ba Gusunə Isireliban Yinni sāa yeru baniammε. ² Yera yiberε be, ba na Sorobabeli ka Yudaban bukurobun mi ba bu sɔɔwa ba nεε, sa ko ka bεε bana ye ko, domi bεsɛn tii sa ra Gusunə bεen Yinni sā, kpa su nùn yākuru kua saa Esari Hadoni, Asirin sina bokon waatin di, wi, wi u ka sun na mini.

³ Adama Sorobabeli ka Yosue ka Isireliban yenu yēro be ba tie, ba bu sɔɔwa ba nεε, n ñ ka bεε, bεsɛ tənawa nge me Sirusi Pεesiban sina boko u gerua. Domi Gusunə bεsɛ Isireliban Yinnin sāa yera.

⁴ Saa yera tən be ba wāa tem me sɔɔ, ba Yudaban dam bua. Ma ba bu nandasia bu ku ka bana ye ko.

⁵ Ba bwisi kēɔbu gabu gobi kā bu ka tambu swaa nim wia bu ka sɔmbu te kpana. Nge mɛya n kooro Sirusin bandun waati kpuro sɔɔ, sere n ka girari Darusi Pεesiban sina bokon bandu sɔɔ.

Ba Yudaba kərumətənu kua

⁶ Asuresin bandun tore sɔɔ, ba tireru yorua bu ka Yudaba ka Yerusalemugibu taare wē.

⁷ Aatasɛsi Pεesin sina bokon waati sɔɔ, Bisilamu ka Miteredati ka Tabεeli ka sere ben sɔm kowosibu

ba Aatasesi wi tireru yorua. Ba tu yoruawa ka Aramun barum ka men yora.

⁸ Rehumu, bera min kparo ka win tire yoro Simusai ba sina boko Aatasesi tire te yorua te ta ka Yerusalemu yã.

⁹⁻¹¹ Wee ye tire te, ta gerua. Ta nee, Aatasesi, sina boko, beee wunen som kowobu, beee be sa wãa daa guru gee, ne, Rehumu, bera minin kparo ka Simusai nen tire yoro ka sere besen som kowosibu be ba wãa Diniõ ka Aafasatakiõ ka Taapeliõ ka Afarasiõ ka Erekiõ ka Babiloniõ ka Susiõ ka Dehaõ ka Elamuõ ka sere bwese ni nu tie ni Asinapari wi u sãa tøn boko u swi Samariõ ka sere wuu si su wãa Efaratin guru gee, sãõ duu yeru gia, besera sa nun yoruamme. Sa nee, ¹² sina boko, a de a n yẽ ma Yuu be ba na saa wunen min di ba tunuma besen suunu sãõ Yerusalemu mini. Ba na ba Yerusalemu ye seeya yèn tamba sãa tøn kãsobu ba ku ra mem nõ mi. Ba yen gbãrarun kpεεkpεεku sãmmã. ¹³ Yen sã, a n yẽ ma bà n wuu gen gbãraru seeya, ba ñ maa wãõ gobi kãsiamã ñ kun me gbererun gobi. Yen biru wunen arumani ye a ra raa wa ya koo kaarawa. ¹⁴ Nge me sa maa waamã sa dimã wunen min di, yera sa nee, n ñ weene bu nun gem. Yen sãna sa nun labaari yeni sãmmã. ¹⁵ A de a kasu wunen sikadoban faagin tireru sãõ, kaa wa nge me Yerusalemu ya sãa. Ya sãawa wuu ge ga ra sinambu seesi ka sere bera mi ya wãan tãmbu. Saa yellun diya ya ra ko me. Yen sãna ba ye bansu koosia. ¹⁶ Yen sã, wune sina boko, à n wura wuu ge, ga banira, ma ba gen gbãraru seeya, a ñ kaa maa Efaratin daa guru ge nõma sikerena a n mã.

Sina boko Aatasenin wisibu

17 Sina boko Aatasesi u bu wisa u nεε, Rehumu, wunε wi a sãa bera yen kparo, ka wunen tire yoro Simusai ka bεεn sɔm kowosibu be ba wãa Samario ka be ba wãa Efaratin daarun guru giɔ, bεε kpurowa na tɔbura. 18 Tire te i man mɔrisiama mi, ba man tu garia mam mam. 19 Ma na wooda wε bu kasu nen sikadoban faagin tireru sɔɔ. Ma ba kaso ge kua ba wa ma saa yellun di wuu ge, ga ra sinambun wooda yinε kpa ba n bu seesimɔ. 20 Yerusalemu mi, sinam damgiba ba bandu di ma ba beri min tem kpuro mɔ. Ma sinambu gabu ba ra bu wɔɔ gobi ka gbere gobi kɔsie. 21 Yen sɔ, i tɔn ben sɔmburu yɔrasio kpa bu ku raa wuu gen bansu seeya ma n kun mɔ na bu wooda wε. 22 I ku gari yi atafiiru ko kpa kɔsa yu ku raa sosi yu ka sinambu asɔrɔ naawa.

23 Ye ba yande Aatesesin tire te wa, ba gara Rehumu ka win tire yoro Simusai ka sere ben sɔm kowosibun wuswaaɔ, yera ba da fuuku Yerusalemuɔ Yuuban mi, ba ben sɔmbu te yɔrasia ka dam.

Ba maa sãa yerun

banan sɔmburu seewa

24 Sãa yee ten sɔmbu te, ta yɔra n ka kua Darusi Pεεsiban sina bokon bandun wɔɔ yiruse sɔɔ.

5

1 Saa ye sɔɔ, Gusunɔn sɔmɔ Asee ka Sakari Idon bii ba Gusunɔn gari gerua ka Gusunɔ Isireliban Yinnin yĩsiru Yerusalemuɔ ka Yudaban tem kpuro sɔɔ. 2 Yera Sorobabeli, Sealitielin bii ka Yosue, Yosadakin bii ba seewa ba Yinni Gusunɔn sãa yee te bana torua Yerusalemuɔ. Ma Gusunɔn sɔmɔ be, ba bu somimɔ.

³ Saa ye sɔɔra Tatinai, bera ye ya wãa Efaratin guru geen kparo ka Setaa Bosinai ka ben sɔm kowosibu ba na ba bu deema ba nɛɛ, wara u bɛɛ wooda wɛ̃ i ka dii te banimɔ. Wara u bɛɛ wooda wɛ̃ i ka gbãra te seeyamɔ. ⁴ Tɛ̃, be ba bani yi m̀ i sun ben yĩsa wɛ̃ema.

⁵ Adama Gusunɔ u ka Yuuban bukuro be wãa ma ba ben sɔmburu m̀ ba dɔɔ ba ka mara tireru tu turi sina boko Darusin mi, kpa wi, u maa bu wisima.

Ba Yuuba kɔrumɔtɔnu kua

Darusin mi

⁶ Be ba sina boko Darusi tireru yorua Yuuban sɔ ben yĩsa wee, Tatinai bera min wirugii ka Setaa Bosinai ka wirugii be ba wãa Efaratin guru gee, sɔɔ duu yeru gia. ⁷ Wee ye ba gerua tire te sɔɔ. Ba nɛɛ, sina boko Darusi, Gusunɔ u nun alafia kɛ̃. ⁸ Wee sa nun nɔɔsiamɔ ma sa da Yudaban temɔ sere Yinni Gusunɔn sãa yerɔ. Ba tu banawa ka kpee bakanu ma ba ten gani dãa wukirimɔ tɛ̃. Sɔmbu te, ta dɔɔ gem gem. ⁹ Ma sa ben bukurobu bikia sa nɛɛ, wara u bu wooda wɛ̃ bu ka dii te bani kpa bu ten gani seeya. ¹⁰ Ma sa ben yĩsa bikia kpa su wa su ka nun ye m̀arisiama. ¹¹ Wee ye ba sun wisa. Ba nɛɛ, ba sãawa Gusunɔ wɔllu ka tem Yinnin sɔm kowobu. Yera ba win sãa yeru seeyamɔ te ba raa ǹn bania saa yellun di. Be, Isireliban sina boko wi u yĩsiru yara, wiya u raa tu bana. ¹² Adama ye ben baababa ba Wɔrukoon m̀aru seeya, yera u bu Babilonin sina boko Nɛbukanesaa nɔmu sɔndia. Yera sina boko wi, u Yinni Gusunɔn sãa yee te kɔsuka. Ma u bu gura u ka da win temɔ. ¹³ Yen biruwa Sirusi Babilonin sina boko u wooda wɛ̃ win bandun wɔɔ gbiikuu sɔɔ bu da bu Yinni Gusunɔn sãa yee te bani. ¹⁴ N deema

sina boko Nebukanεsaawa u raa Yinni Gusunɔn sãa yerun dendi yãa ni ba kua ka wura ka sii geesu gurama saa Yerusalemun di u doke ben bũu dirɔ. Yera Sirusi u dendi yãa ni sua bũu dii ten min di u Sesibasaa wē wi u kua Isireliban tem kparo. ¹⁵ Ma u Sesibasaa sɔɔwa u nεε, u doo u dendi yãa ni doke Yerusalemun sãa yerɔ kpa u de bu maa Yinni Gusunɔn sãa yee ten bansu seeya mi ba raa tu bana. ¹⁶ Sesibasaa wi, u na u sãa yee ten kpεεkpεεku swĩi Yerusalemuɔ. Saa yen dɔma ten di, ba bana torua. Adama sere ka gisɔ, ba ñ tu kpa. ¹⁷ Yen sɔ, ñ n wunε sina boko wēre, a de bu kasu sinambun faagin tireru sɔɔ, Sirusi ù n wooda wēere bu Yinni Gusunɔn sãa yee te seeya Yerusalemuɔ, kpa a sun sɔɔma ye a kĩ bana yen sɔ.

Darusi u wooda wē

bu Sirusin wooda ye kasu

6

¹ Sina boko Darusi u wooda wē bu kaso ko Babilonin tem sɔɔ mi ba ra sinambun kookoosun tirenu ka ben gãa geenu bere. ² Yera ba tireru garu wa Mɛdin wuu maro bɔkɔwɔ ge ba mɔ Eki Batani.

³ Wee ye tire te, ta gerumɔ. Ta nεε, sina boko Sirusin wɔɔ gbiikuu sɔɔ, u wooda yara u nεε, ba koo wure bu Yinni Gusunɔn sãa yee te ta wãa Yerusalemuɔ baniwa mi yerukiru ta raa wãa. Kpa ba n da yãkuru ko mi. Ten ganan gunum mu ko n sãawa gɔm soonu wata. Ten yasum maa gɔm soonu wata. ⁴ Ba koo ten gana seeyawa ka kpee sɔkenu ita kpa bu dãa sɔke teeru sɔndi. Yen biru maa kpee sɔkenu ita ka dãa sɔke teeru sere bu ka ye bani bu kpe. Sina bokowa u koo yen sɔmburun gobi

k̄asia. ⁵ Yen biru, Gusun̄n s̄a yerun dendi ȳa wuraginu ka sii geesugii ni sina boko N̄ebukan̄esaa u raa gurama u ka na mini, ba koo ni wesia kpa bu nin baanire doke nin ayer̄o.

⁶ Yen s̄na Darusi u tireru yorua u n̄e, b̄e Tatinai, Efaratin s̄o duu yeru gian kparo ka Setaa Bosinai ka bera min wirugibu gabu, i tii wun̄o Yudaban garin di. ⁷ I bu derio s̄e, kpa ben kparobu ka ben wirugibu bu s̄mbu te kpara bu ka s̄a yee te bani mi yerukiru ta raa w̄a. ⁸ Yen s̄na na b̄e wooda w̄em̄o. I Yuuban wirugii be somīo s̄a yee ten bana s̄o. Gobi yi ba koo di, yi ko n s̄awa n̄en arumani ye ya naam̄o bera min t̄ambun w̄o gobin di. Kpa i s̄m kowobu k̄asia dee dee s̄mbu te, tu ku raa ka ȳran s̄. ⁹ I de i n s̄oru s̄a i ka Yuuban ȳku kowobu w̄e ȳn bukata ba m̄o t̄o baateren ȳku d̄o mwaararugirun s̄ te ba koo W̄rukoo kua. Yera ket̄e kin̄enu ka ȳa kin̄enu ka ȳa kp̄emminu ka sere alikama ka tam ka b̄ru ka gum. ¹⁰ Nge m̄ya ba koo kp̄i bu ka n̄n ȳku nubu durorugiru kua kpa bu kanaru ko n̄e sina boko ka n̄en bibun s̄. ¹¹ Wi u yina u wooda yeni m̄em n̄owa, i ȳron dirun d̄aru garu wuko i n̄o s̄em ko kpa i ka n̄n ye s̄oku i suasia w̄ll̄o. Yen biru kpa i dii te k̄suku. ¹² Gusun̄o wi u ra tii s̄osi Yerusalem̄o, u sina boko n̄ kun m̄e bwese te ta k̄i tu s̄a yee te sura kam koosio, ȳn s̄ ta n̄en wooda gema. N̄e Darusiwa na wooda yeni w̄e. I ye m̄em n̄ow̄o mam mam.

¹³ Ma Tatinai Efaratin s̄o duu yeru gian kparo wi, ka Setaa Bosinai ka ben s̄m kowosibu ba wooda ye m̄em n̄owa mam mam.

Ba s̄a yee te dendibu torua

14 Gusunɔn sɔmɔbu Asee ka Sakari, Idon bii ba Isireliban wirugibu dam kã ba ka sãa yee te bana ba kpa mam mam. Ba tu banawa nge me Gusunɔ Isireliban Yinni u gerua ka nge me Pɛɛsin sinam beni, Sirusi ka Darusi ka Aatasesi ba yen wooda yi. 15 Ba bana ye kpawa suru wi ba mɔ Adarin sɔɔ itase sɔɔ, Darusin bandun wɔɔ nɔɔba tiase sɔɔ. 16 Isireliba ka ben yãku kowobu ka Lefiba ka be ba wurama yorun di kpuro, ba sãa yee te dendibu torua ka tɔɔ bakaru, nuku dobu sɔɔ. 17 Yen tɔɔ te, ba ketɛ kinɛnu wunɔbu (100) go ba ka yãkuru kua ka yãa kinɛnu goobu ka yãa kpɛmmɛnu nɛɛru (400). Ma ba maa boo kinɛnu wɔkura yiru go toranun yãkunun sɔ. Boo teuwa bwese kɛra baayere ya go. 18 Ma ba yãku kowobu ka Lefiba bɔnu kua wuu wuuka nge me ben baawuren sɔmbura sãa Yinni Gusunɔn sãa yerɔ ka nge me ya yorua woodan tireru sɔɔ ye Gusunɔ u Mɔwisi wɛ.

Isireliba ba Gɔɔ sararibun

tɔɔ bakaru kua

19 Isireli be ba wurama yorun di kpuro ba Gɔɔ sararibun tɔɔ bakaru kua wɔɔ kpɔɔn suru gbiikoon sɔɔ wɔkura nɛɛse sɔɔ. 20 Yãku kowobu ka Lefiba ba tii dɛɛrasia sannu. Ma Lefiba ba Isireliba Gɔɔ sararibun yãku yãanu sakiria ka ben yãku kowosibuginu ka sere ben tiiginu. 21 Ma Isireliba kpuro ba tɔɔ baka ten dɛanu di ka be ba wurama yorun di ka Isireli be ba tem min tɔn tukobun koma ni nu nɛ dɛɛre deri ma ba Gusunɔ Isireliban Yinni sãamɔ. 22 Yen biru, ba pɛɛ ye ba nɛ seeyatia doken tɔɔ bakaru kua sɔɔ nɔɔba yiru ka nuku dobu. Yinni Gusunɔ u bu nuku dobu yibia yɛn sɔ u dera sina

boko u ka bu n̄nu geu m̄era, u bu dam k̄a ba ka s̄a yee te bana.

*Ȳaku kowo Esidarasi
u tunuma Yerusalem̄o*

7

1-6 Sanam m̄e Aatas̄esi P̄eesin sina boko u bandu s̄o, yera Esidarasi, Serayan bii u tunuma Yerusalem̄o. U s̄awa Aroni ȳaku kowo t̄nweron bibun bweseru. Aroni wiya u Eleasaa mara. Ma Eleasaa u Fin̄esi mara. Ma Fin̄esi u Abisua mara. Ma Abisua u Buki mara. Ma Buki u Usi mara. Ma Usi u Seraya mara. Ma Seraya u M̄eraȳotu mara. Ma M̄eraȳotu u Asaria mara. Ma Asaria u Amaria mara. Ma Amaria u Akitubu mara. Ma Akitubu u Sad̄oku mara. Ma Sad̄oku u Salumu mara. Ma Salumu u Hilikiya mara. Ma Hilikiya u Asaria mara. Ma Asaria u Seraya, Esidarasin tundo mara. Esidarasi wi, u s̄awa tire ȳero. U maa woodan ȳeru m̄o gem gem ye Yinni Gusun̄o u M̄owisi w̄e. Gusun̄o wi, Esidarasin Yinni u ka n̄n w̄a. Yen s̄ona sina boko u n̄n w̄e kpuro ye u bikia. ⁷ Isireli gabu ka ȳaku kowobu ka Lefiba ka wom kowobu ka be ba s̄a s̄a yerun k̄ann̄on k̄sobu ka sere ben yobu gabu N̄etiniba, ba maa tunuma Yerusalem̄u mi, Aatas̄esin bandun w̄o n̄oba yiruse s̄o. ⁸ Ka Esidarasin tii sanna ba tunuma sina bokon bandun w̄o n̄oba yirusen suru n̄obuse s̄o. ⁹ N deema u seewawa Babilonin di w̄o gen suru gbiikoon t̄o gbiikiru s̄o. Ma u tura Yerusalem̄o yen suru n̄obusen t̄o gbiikiru. Gusun̄o win Yinniwa u n̄n k̄su. ¹⁰ Domi Esidarasi u tii Gusun̄o w̄e. Ma u win woodaba keu kua, u ra ye m̄em n̄ow̄e kpa u ye Isireliba s̄osi.

Wooda

ye Aatasesi u Esidarasi wē

¹¹ Sina boko Aatasesi u Esidarasi tireru wē. Esidarasi wi, u sāawa yāku kowo. Ma u woodan yēru mō ye Yinni Gusunō u Isireliba wē. Aatasestin tire ten gari wee.

¹² U nεε, nεna Aatasesi, sinambun sina boko. Wunε Esidarasiwa na tire teni yoruammε, wunε wi a sāa yāku kowo ka maa Wərūkoon wooda yēro.

¹³ Na nεε, bu wunε ka Isireli be ba wāa nεn tem sōō yōsuo i da Yerusalemū, tōn dirobu ka yāku kowobu ka Lefiba be ba kī bu da Yerusalemu mi. ¹⁴ Nε ka nεn bwisi kēōbu nōōba yiruwa sa nun gōriō Yerusalemū Yudan temō a ka wa nge mε ba Gusunō wunεn Yinnin wooda mεm nōōwammε yēn tireru a nεni mi. ¹⁵ Kpa a sii geesu ka wura sua ye nε ka nεn bwisi kēō be, sa Gusunō bεε Isireliban Yinni kā ka nuku tia, wi, wīn sāa yera wāa Yerusalemū. ¹⁶ Kpa a maa kēnu kpuro gura ni nu sāa sii geesu ka wura ye wunεn Isirelisibu tōn dirobu ka yāku kowobu ba wē ka nuku tia Babiloni mini Yinni Gusunōn sāa yee ten sō. ¹⁷ À n tura Yerusalemu mi, a de a ka sii gee si naa kinenu dwe ka yāa kinenu ka yāa kpemminu ka dīanu ka sere tam kpa a ka ye kpuro yākunū ko yāku yerō Gusunō bεεn Yinnin sāa yerō. ¹⁸ Kpa wunε ka wunεn tōmbu i wura ka sii gee si su tie dendi sāa yee ten sō nge mε Gusunō bεεn Yinni u bεε sōōwa. ¹⁹ Kpa a maa Yinni Gusunōn sāa yerun dendi yāa ni ba nun wē mi wesia sāa yeru mi. ²⁰ À n kaa maa gāanu ganu ko sāa yee ten sō, a de a gobi bikia nε sina bokon arumani berobun mi.

²¹ Nε Aatasesi, na nεn gobi bero be ba wāa Efaratin sōō duu yeru gia wooda wēεmō bu ka nun

wē ye kaa bu bikia. ²² Ba koo nun sii geesu wē sere kilo nərəbun suba ita (3.000). Meya ba koo maa nun alikama wē sere kilo nərəbun suba tɛna (30.000) ka tam sere ditiri nərəbun suba nɛ (4.000) ka gum sere ditiri nərəbun suba nɛ. Adama ba koo nun bəru wē nge mən nə a ten bukata mə. ²³ Ye Wərukoo u yi, i ye koowo fuuku. Kpa u ku raa ka nɛn tem tambu ka nɛn tii ka nɛn bibun bweseru mərɔ ko. ²⁴ Yen biru, sa gbere mwaəbu nəəsiamə bu ku raa yāku kowo be gbere gobi mwaari ka wom kowo be, ka Lefi be, ka s̄a yerun kənnən k̄so be, ka sere maa yoo be, tən be ba gesi sarə mi kpuro, ba s̄a yee ten s̄amburu d̄ə.

²⁵ Wunɛ maa Esidarasi, nge mɛ a Yinni Gusunən bwisi mə mi, a siri kowobu ka wirugibu gəsio bu ka Efaratin s̄ə duu yeru gian tambu kpara be ba Gusunə wunɛn Yinnin wooda yē. Be ba n̄ maa ye yē, kpa a bu ye s̄əsi. ²⁶ Yen biru, goo ù n yina u wooda ye mɛm nəəwa mam mam n̄ kun mɛ nɛ sina bokogia, bu yēro sirio. N n̄ gəən na u ka weenɛ, bu n̄n goowo. B̄a n̄ koo n̄n yaran na ben suunu s̄ən di, bu n̄n yaro. B̄a n̄ koo n̄n ḡaanu mwaarin na, bu n̄n mwaario. B̄a n̄ koo maa n̄n pirisəm doken na, bu n̄n dokeo.

Esidarasi u Gusunə siara

²⁷ Esidarasi u nɛɛ, i Gusunə bɛsɛn baababan Yinni siaro. U dera sina boko u win s̄a yee te ta w̄a Yerusalemə bɛɛɛ wē. ²⁸ Yinni Gusunə u man durom kua sina boko ka win bwisi k̄əbu ka win damgibun wuswaa. U man dam k̄a na ka Isireliban wirugibu menna. Ma ba ka man da Yerusalemə.

Esidasin bwāabu

8

¹ Bwese kera wirugii be ba ne Esidarasi swĩima saa Babilonin di sere Yerusalemuɔ sina boko Aatasɛsin waati sɔɔ ben yĩsa wee.

² Gɛɛsɔmu, Finɛɛsin bwese kera sɔɔ, ka Daniɛli, Itamaan bwese kera sɔɔ, ka Hatusi, Dafidin bwese kera sɔɔ,

³ ka Sakari, Sekanian bii turo, Pareɔsin bwese kera sɔɔ ka win tɔmbu wunɔbu ka weeraakuru (150),

⁴ ka maa Elionai, Serayan bii, Pakati Mɔabun bweseru sɔɔ ka win tɔmbu goobu (200),

⁵ ka Sekania, Yasiɛlin bii, Satun bwese kera sɔɔ ka win tɔmbu gooba wunɔbu (300),

⁶ ka Ebɛdi, Yonatham bii, Adinin bweseru sɔɔ ka win tɔmbu weeraakuru,

⁷ ka Esai, Atalian bii, Elamun bweseru sɔɔ ka win tɔmbu wata ka wɔkuru,

⁸ ka Sebadia, Mikaelin bii, Sefatian bweseru sɔɔ ka win tɔmbu wɛnɛ,

⁹ ka Abudiasi, Yehiɛlin bii, Yoabun bwese kera sɔɔ ka win tɔmbu goobu ka yɛndu yiru sari (218),

¹⁰ ka Selomiti, Yosifian bii, Banin bweseru sɔɔ ka win tɔmbu wunɔbu ka wata (160),

¹¹ ka Sakari, Bebain bii, Bebain bweseru sɔɔ ka win tɔmbu tɛna yiru sari,

¹² ka Yokanani, Hakatanin bii, Asigadin bweseru sɔɔ ka win tɔmbu wunɔbu ka wɔkuru (110),

¹³ ka Elifeleti ka Yeyɛli ka Semaya be ba yɔkaminu bo Adonikamun bweseru sɔɔ ka ben tɔmbu wata,

¹⁴ ka Utai ka Sabudu, Bigifain bweseru sɔɔ ka ben tɔmbu wata ka wɔkuru.

Yerusalemun daaruɔ sɔɔru

¹⁵ Ne Esidarasi, na tɔn be kpuro menna daa te ta kokumɔ Ahafa gia. Miya sa bɛɛn sansani gira

sōo ita. Ma na tən be ka yāku kowo be mēra mēra ka laakari. Adama na n̄ goo wa be sōo wi u s̄aa Lefi. ¹⁶ Yera na wirugii beni soka, Eliesee ka Arieli ka Semaya ka Elinatani ka Yaribu ka Natani ka Sakari ka Mesulamu ka sere woodan keu koosiobu Yoyaribu ka Elinatani. ¹⁷ Ma na bu gōra na n̄e, bu doo wirugii Idon mi, ka win mero bisibu Netiniban mi be ba wāa Kasifiaō bu sun s̄am kowobu m̄arisiama Gusunō besen Yinnin s̄aa yee ten s̄. ¹⁸ Nge m̄e Gusunōn durom mu ka sun wāa, yera ba sun Serebia m̄arisiama wi u s̄aa Makilin bii, Lefin bweseru sōo, Yakōbun sikadobu, ka maa win tundo turosibu gabu ka ben bibu. Be kpuro ba kuawa yendu yiru sari. N deema Serebia wi, u bwisi m̄o too. ¹⁹ M̄erarin bweseru sōo, be ba sun m̄arisiama, bera Hasabia ka Esai ka ben tundo turosibu ka tundo turosi ben bibu. Ba kuawa t̄ambu yendu. ²⁰ Be Dafidi ka win tabu sinambu ba Lefiba n̄omu beria Netiniban bweseru sōo, ba kuawa t̄ambu goobu ka yendu (220) ma ba ben baawure soka ka win ȳsiru.

²¹ Daa te ba m̄o Ahafan b̄oku miya na n̄e, su tii kawa su n̄o b̄oke su Gusunō besen Yinni kana besen sanum mu dora su ka turi baani bes̄e ka besen bibu ka sere arumani ye sa m̄o. ²² Seku bakara n ka maa sina boko kana u ka man tabu kowobu ka maas̄obu k̄e bu sun ȳsiri besen sanum m̄e sōo yiberēban s̄. Domi sa raa n̄un s̄ōwa sa n̄e, be ba Gusunō kasu, bera u ra n ka wāa, kpa u be ba n̄un biru kisi dam s̄ōsi ka m̄oru. ²³ Yen s̄ōna sa n̄o b̄okua ma sa Gusunō kana. U maa sun wurari.

²⁴ Ma na yāku kowobun wirugibu w̄akura yiru wuna nen̄em. Bera Serebia ka Hasabia ka ben mero bisibu gabu t̄ambu w̄akuru. ²⁵ Ma na sii geesu

yīira ben wuswaaᵋ ka wura ka sere gāa ni sina boko ka win bwisi kēᵋbu ka win sina asakpᵋbu ka sere Isireliba kpuro be ba wāa mi, ba wē sāa yee ten sō. ²⁶ Ma na bu sii geesun tᵋnnu yᵋndu nᵋmu sᵋndia ka gāa ni ba kua ka sii geesu tᵋnnu ita ka wura tᵋnnu ita ²⁷ ka gbēε basilanu yᵋndu ni ba kua ka wura. Yen geera sāawa wuran gobi nᵋrᵋbu (1.000) ka sere boo sii gandugisu yiru si su ballimᵋ. Boo si, su ka wuragisu bεεεε nεwa. ²⁸ Yen biru, na bu sᵋᵋwa na nεε, nge mε ba wāa nenεm Yinni Gusunᵋn sᵋ, nge mεya yāa ni, nu maa wāa nenεm Yinni Gusunᵋn sᵋ. Sii gee si, ka wura ye, ya sāawa kēε ni ba Gusunᵋ ben baababan Yinni wē ka nuku tia. ²⁹ Yen sᵋ, bu de ba n tii sε. Kpa bu ye nenε ka laakari sere bu ka ye yīire yāku kowobun wirugibu ka Lefiba ka Isireliban bwese kerin wirugibun wuswaaᵋ Yerusalemuᵋ Yinni Gusunᵋn sāa yerᵋ.

³⁰ Ma yāku kowo be, ka Lefi be, ba sii gee si, ka wura ye, ka sere dendi yāa ni ba wē sāa yee ten sᵋ mi sua ba ka dᵋᵋ Yerusalemuᵋ Gusunᵋ bεsεn Yinnin sāa yerᵋ.

Ba swaa wᵋri

³¹ Wᵋᵋ gen suru gbiikoon sᵋᵋ wᵋkura yiruse sᵋᵋra sa seewa sa Yerusalemun swaa wᵋri, Gusunᵋ bεsεn Yinni u ka sun wāa. Ma u sun gbara bεsεn yibεreban yina ka ben sannᵋsun di gbaburo. ³² Ye sa tura Yerusalemuᵋ, sa wēra sᵋᵋ ita. ³³ Sᵋᵋ nnεse sa sii gee si, ka wura ye, ka sere maa dendi yāa ni yīira Gusunᵋ bεsεn Yinnin sāa yerᵋ. Ma ba ye Mεremᵋtu, Uri yāku kowon bii nᵋmu sᵋndia ka Eleasaa Finεsin bii ka sere maa Lefi beni, Yosabadi, Yosuen bii ka Nᵋadia, Binuin bii. ³⁴ Ye ba

ye kpuro gara ba yĩira, ma ba ye kpuron geeru doke tireru sɔɔ.

³⁵ Be ba raa yoru mwεεra ba wurama Isireliɔ ba Gusunɔ Isireli ben Yinni yāku dɔɔ mwaararuginu kua Isireliba kpuron sɔ ka naa kinenu wəkura yiru ka yāa kinenu wεε ka wəkura nɔɔbu ka tia ka yāa kpεmminu wata ka wəkura nɔɔbu ka yiru ka boo kinenu wəkura yiru ben toranun sɔ. ³⁶ Ma ba Aatasεsin wooda ye bera geen wirugibu wε. Ma ba ka Isireliba yɔra ba ka dii te bana.

Yuuba dabinu

ba tɔn tuko kurɔbu sua

9

¹ Ye ba dii te bana ba kpa, Isireliban wirugibu ba man susi ba nεε, wee Isireliba ka yāku kowobu ka sere Lefiba ba n ka tem min tɔn be karane, domi ba Kananiban koma kamginu saarimɔ ka Mεdibaginu ka Feresibaginu ka Yebusibaginu ka Amɔnibaginu ka Mɔabubaginu ka Egibitigibun bũnu ka Amɔrebaginu. ² Ma ba bwese tuku nin bii wɔndiaba suamɔ kurɔbu. Nge mεya be Isireliba, be, be ba sāa Yinni Gusunɔn tɔmbu ba ka tem min tɔmbu mεnnamɔ. Ben wirugibu ka ben siri kowoba ba gbia ba tora te kua.

³ Sanam mε na nua mεsum, yera na nεn yaberu nenua na gεεka ma na nεn seri wukura ka nεn toburu ma na sina ka nuku sankiranu. ⁴ Ma be ba nanda Gusunɔ Isireliban Yinnin garin sɔ ba na ba sina nεn bɔkuɔ Isireli be ba raa yoru mwεεran toranun sɔ. Ma na sina ka nuku sankiranu sere n ka kua yokan yākurun saa.

Esidarasi u kanaru mɔ

taaregibun sã

⁵ Yokan yãkurun saa ye sɔɔ, na seewa min di ka nen yãa ni na gẽeka nuku sankirarun sã mi. Ma na yiira na nɔma sua wɔllɔ na Yinni Gusunɔ kana na nɛɛ, ⁶ Gusunɔ nen Yinni, wee na wãa sekuru sɔɔ sere na ñ kpẽ n wuswaa seeya. Besen toranu nu dabia nu sun kera. Besen durum kpẽa sere ya wɔllu girari. ⁷ Saa besen baababan waatin diya sa tore too sere ka gisɔ. Besen tora nin sɔna wunɛ Yinni Gusunɔ a sun bwese tukunu nɔmu beria besɛ ka besen sinambu ka besen yãku kowobu. Wee tẽ, tabu sun di ma sa wãa yoru sɔɔ. Ba besen yãnu gura ma sa wãa sekuru sɔɔ. ⁸ Adama Gusunɔ besen Yinni, a sun durom kua besen gaba wurama yorun di. Ma a sun wãa yeru kua wunen tem mɛ a gɔsa sɔɔ kpa a ka besen nɔni wukia, a sun wãa geeru wẽ besen yoru sɔɔ. ⁹ Wee sa sãawa yobu. Adama wunɛ Gusunɔ, a ñ sun deri. A dera Pɛɛsiban sinambu ba ka sun nɔnu geu mɛɛra ma ba dera sa wãa su ka wunɛ Gusunɔ besen Yinnin sãa yeru bani. Kpa su wẽra yeru wa Yerusalemɔ ka Yudan tem kpuro sɔɔ.

¹⁰ Tẽ, Gusunɔ, mba sa yẽ sa ko gere domi sa wunen woodaba deri ¹¹ be a sun wẽ saa wunen sɔmɔbun min di. A bu sɔɔwa a nɛɛ, tem mi sa ko du, mu sãawa mɛ mu disi mɔ baama men tɔmbun daa kɔsan sã. ¹² Yen sã, su ku bu besen bii wɔndiaba wẽ bu sua kurɔbu. Kpa su ku maa begibu sua kurɔbu. Mɛya su ku maa ben dukia gaa binɛ ko. Sà n yeni mɛm nɔɔwa, sa ko ko dangibu kpa su tem men dĩa geenu di sere su mam mu besen bibu tubi kerea. ¹³ Besen daa kɔsa ka besen tora bakanun sɔna yeni kpuro ya sun deema. Adama a ñ sun sɛɛyasie nge mɛ besen tora ni, nu nɛ. Ma a maa dera besen gaba

yakiarama yorun di. ¹⁴ Yera sa ko maa wura su wunen wooda sara su ka bwese tuku ni nu kom kōsum m̀ arukawani b̀ake? Sà n maa kua mε, a n̄ kaa m̄aru se a sun go mam mam baa fiiko a kun deri? ¹⁵ Gusun̄ bεε Isireliban Yinni, wuna a s̄aa gemgii. Bεε sa s̄awa be ba tiara Isireliba s̄o. Bεε wee wunen wuswaā sa tora. Sa n̄ maa kp̄ε sa n̄ ka w̄aa mε wunen wuswaā.

Yuuba ba ben kur̄o

bwese tukunu gira be ba raa sue

10

¹ Sanam mε Esidarasi u yiire u kanaru m̀ Yinni Gusun̄n s̄aa yer̄o u win t̄ambu suuru kanammε, yera ba m̄enna t̄n dur̄o bu ka t̄n kur̄o bu ka bibu be kpuro ba maa sum̄o. ² Yera Sekania Yehielin bii Elamun debuminu s̄o, u Esidarasi s̄o wa u nεε, geema, sa Gusun̄o torari ye sa ka t̄n tuko kur̄o bu sua be ba s̄aa tem min t̄n kur̄o bu. Adama ka mε, Isireliba ba ȳiȳo bu m̄o. ³ T̄ε, su ka Gusun̄o arukawani b̀ake kp̄a su t̄n tuko kur̄o be gira ka bii be sa ka bu mara nge mε Esidarasi besen yinni ka sere be ba wooda ye nasie ba gerua. I de su ko nge mε Gusun̄n wooda ye, ya gerua. ⁴ Wunε Esidarasi, a seewo, gari yi, yi nun wa. Sa ko n̄ w̄aa wunen birūo. A de a w̄aruḡoru ko kp̄a a se a ko nge mε.

⁵ Ma Esidarasi u seewa u dera ȳaku kowo t̄nwerobu ka Lefiba ka Isireliba kpuro ba b̄rua arukawani yen s̄o. ⁶ Yen biru, Esidarasi u yara Gusun̄n s̄aa yerun di u da Yokanani Eliasibun biin dir̄o. Sanam mε u dua mi, u n̄ d̄ianu di, u n̄ maa nim n̄ra. Domi win nuki sankire Isireli be ba yoru mwεeran daa k̄sa ye ba kuan s̄o.

⁷ Ma ba kp̄ara Yerusalemuᵋ, Yudan tem kpuro sᵋᵋ gesi, be ba yoru mwεεra kpuro bu menna Yerusalemuᵋ. ⁸ Wi u yina u na sᵋᵋ itan baa sᵋᵋ, ba koo win ye u mᵋ wᵋra kpa bu nᵋn yara Isireliban suunu sᵋᵋn di. Wooda yeniwa Isireliban wirugibu ka ben bukurobu ba yi.

⁹ Ma Yudaba ka Benyameeba ba menna Yerusalemuᵋ sᵋᵋ ita yen baa sᵋᵋ wᵋᵋ gen suru nᵋᵋba nnesen sᵋᵋ yenduse sᵋᵋra mi. Tᵋmbu kpuro ba menna sᵋa yerun yaara mi. Ma ba diirimᵋ soku ten sᵋ ka guran sᵋ. ¹⁰ Yᵋku kowo Esidarasi u seewa u nεε, wee i tora ye i ka tᵋn tuko kurᵋbu sua ma i Isireliba kpuro doke taare sᵋᵋ. Yen sᵋ tᵋ, i bεen toranu tuuba koowo Gusunᵋ bεen baababan Yinnin mi kpa i win kᵋru ko. ¹¹ I tii nenuᵋ tem minin tᵋmbun sᵋ ka sere maa ben kurᵋbun sᵋ.

¹² Ma tᵋn be kpuro ba wura ba nεε, sa ko ko nge mε a gerua. ¹³ Adama tᵋn be, ba dabi. Ma gura nεmᵋ. Yen sᵋ, ba ᵋ kpᵋ bu yᵋra tᵋwᵋ. Yen biru, gari yi, yi ᵋ sᵋᵋ teeru ᵋ kun mε sᵋᵋ yirun sᵋmburu. Domi tᵋn dabira ta tora gari yi sᵋᵋ. ¹⁴ N n mēn na, bεsen wirugibu tᵋna bu sina kpa be ba tᵋn tuko kurᵋbu sue bu na ka ben guro gurobu ka siri kowobu saa ye ba bu bura bu ka gari yi siri. Nge mεya Gusunᵋ bεsen Yinnin mᵋru ya koo ka doona gari yin sᵋ.

¹⁵ Yonatham, Asaelin bii ka Yaasiya, Tikifan bii ka Mesulamu ka sere Sabetai Lefi wi, be tᵋnawa ba ᵋ ka sun nᵋᵋ tia sᵋa. ¹⁶ Adama be ba tie ba wurama yorun di ba gari yi wura. Ma ba Esidarasi yᵋku kowo gᵋsa ka sere yenu yᵋrobu yenu baageren di ben baawure ka win yᵋsiru. Ma ba gari yin siribu torua wᵋᵋ gen suru wᵋkurusen tᵋᵋ gbiikuru sᵋᵋ.

17 Wɔ̃ɔ kpɔ̃ɔn suru gbiikoon tɔ̃ɔ gbiikiru sɔ̃ɔra ba be ba tɔn tuko kurɔbu sua siri ba kpa.

Yuu be ba toran yɔ̃sa

18 Yāku kowobu sɔ̃ɔ, gaba wāa be ba tɔn tuko kurɔbu sua. Beya Yosuen sikadominu ka win mero bisi Yosadakin bibu Maaseya ka Eliesɛɛ ka Yaribu ka Gedalia. 19 Tɔn be, ba b̃ɔrua batuma sɔ̃ɔ ba nɛɛ, ba koo ben kurɔ be gira be ba s̃aa tɔn tukobu mi, kpa bu ka yāa kinɛru yākuru ko ben toranun s̃ɔ.

20 Imɛrin bweseru sɔ̃ɔ, Hanani ka Sebadia ba wāa sɔ̃ɔ. 21 Harimun bweseru sɔ̃ɔ, Maaseya ka Eli ka Semaya ka Yeyɛli ka Osiasi. 22 Pasurin bweseru sɔ̃ɔ, Elionai ka Maaseya ka Isimɛeli ka Netanɛeli ka Yosabadi ka Eleasaa.

23 Lefin bweseru sɔ̃ɔ, Yosabadi ka Simeɪ ka Kelaya wi ba maa m̃ɔ Kelita ka Petaya ka Yuda ka Eliesɛɛ.

24 Wom kowobun bweseru sɔ̃ɔ maa, Eliasibu.

S̃aa yerun kɔnnɔsun k̃sɔbu sɔ̃ɔ, Salumu ka Telɛmu ka Uri.

25 Isireli be ba tie sɔ̃ɔ, Pareɔsin bweseru sɔ̃ɔ Ramia ka Yisiya ka Maakiya ka Miyamini ka Eleasaa ka Maakiya ka Bɛnaya.

26 Elamun bweseru sɔ̃ɔ, Matania ka Sakari ka Yehiɛli ka Abudi ka Yerem̃ɔti ka Eli.

27 Satun bweseru sɔ̃ɔ, Elionai ka Eliasibu ka Matania ka Yerem̃ɔti ka Sabadi ka Asisa.

28 Bebain bweseru sɔ̃ɔ, Yokanani ka Hanania ka Sabai ka Atilai.

29 Banin bweseru sɔ̃ɔ, Mɛsulamu ka Maluku ka Adaya ka Yasubu ka Seali ka Yerem̃ɔti.

30 Pakati M̃ɔabun bweseru sɔ̃ɔ, Adina ka Kelali ka Bɛnaya ka Maaseya ka Matania ka Bɛsalɛli ka Binui ka Manase.

³¹ Harimun bweseru sɔɔ, Eliesεε ka Yisiya ka Maakiya ka Semaya ka Simεɔ

³² ka Benyamεε ka Maluku ka Semaria.

³³ Hasumun bweseru sɔɔ maa, Matinai ka Matata ka Sabadi ka Elifelɛti ka Yeremai ka Manase ka Simεi.

³⁴ Banin bweseru sɔɔ, Madai ka Amuramu ka Weli

³⁵ ka Benaya ka Bedia ka Keluhu ³⁶ ka Fania ka

Mεremɔtu ka Eliasibu ³⁷ ka Matania ka Matinai ka

Yaasai ³⁸ ka Bani ka Binui ka Simεi ³⁹ ka Selemia ka

Natani ka Adaya ⁴⁰ ka Makinabai ka Sasai ka Sarai

⁴¹ ka Asareli ka Selemia ka Semaria ⁴² ka Salumu ka

Amaria ka Yosefu.

⁴³ Nebon bweseru sɔɔ, Yeyeli ka Matitia ka Sabadi

ka Sebina ka Yadaɪ ka Yoeli ka Benaya.

⁴⁴ Tɔn beni kpurowa ba tɔn tuko kurɔbu sua.

Kurɔ ben gaba ka bu bibu mara.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8